

ՄՈԴՈՒԼ 2. ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ և ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Նպատակ

Զորացնել մասնակիցներին քաղաքացիական հասարակության դերի համապարփակ ըմբռնումով ժողովրդավարացման խթանման, հանրային մասնակցության բարձրացման և հաշվետվողականության խթանման գործում: Մոդուլը նպատակ ունի մասնակիցներին համալրել հմտություններով, գիտելիքներով և վերաբերմունքով, որոնք անհրաժեշտ են արդյունավետ քարոզչության, կոռուպցիայի դեմ պայքարելու և ներառական, թափանցիկ և ազդեցիկ քաղաքացիական առաջնորդության համար:

Գիտելիք

- Ուսումնասիրել քաղաքացիական հասարակության կարևոր դերը ժողովրդավարացման և հանրային մասնակցության գործում:
- Հասկանալ և կիրառել կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործիքներն ու ռազմավարությունները:
- Վերլուծել քաղաքացիական հասարակության, հանրային հաշվետվողականության և կայուն կառավարման միջև կապը:
- Ուսումնասիրել հակակոռուպցիոն միջոցառումները և դրանց կիրառումը ինստիտուցիոնալ և անհատական մակարդակներում:

Հմտություններ

- Մշակել շահերի պաշտպանության գործնական մեթոդներ՝ քաղաքականության և հանրային կարծիքի վրա ազդելու համար:
- Ամրապնդել առաջնորդության հմտությունները՝ խթանելու ներառականությունը և քաղաքացիական ներգրավվածությունը:
- Ձեռք բերել փորձառություն հանրային ելույթների, թիմային աշխատանքի և արդյունավետ հաղորդակցության մեջ:

- Բարելավել հանրային քաղաքականությունը քննադատաբար վերլուծելու և համակարգային փոփոխությունների ջատագովության կարողությունը:

Վերաբերմունք

- Խթանել թափանցիկության, հաշվետվողականության և քաղաքացիական համակարգերի նկատմամբ վստահության մշակույթը:
- Խրախուսել համագործակցային և ներառական առաջնորդության մոտեցումները՝ ուղղված հասարակության մարտահրավերներին:
- Խթանել ամբողջականությունը, պատասխանատվությունը և քաղաքացիական մասնակցության մեջ ներառականության հանձնառությունը:

Մեթոդաբանություն

- Դասախոսություն/պրեզենտացիաներ՝ 40%
- Քննարկումներ/Դեպքի ուսումնասիրություններ՝ 20%
- Սիմուլյացիաներ/խաղեր՝ 10%
- Խմբային/Անհատական աշխատանք՝ 10%
- Առցանց գործիքներ/տեսողական նյութեր՝ 10%
- Առաջադրանքներ՝ 10%

2.1 Հանրության մասնակցությունը ժողովրդավարություններին (պատմություն, տեսություն եւ հասկացություններ)

Նպատակ

Ուսումնասիրել պատմական զարգացումները և դրանց ազդեցությունը ժողովրդավարացման վրա հանրային մասնակցության միջոցով և ուսումնասիրել հասարակության մասնակցության դերը մարդու իրավունքների պաշտպանության և ժողովրդավարական անցումների դյուրացման գործում:

Խնդիրներ

- Հասկանալ հանրության մասնակցության գերիշխող տեսությունները, հայեցակարգային մոդելները և հիմնական հասկացությունները:
- Մշակել հանրային մասնակցության, հասարակական կարծիքի և հանրային քաղաքականության փոխազդեցությունը վերլուծելու կարողություն:
- Աշակցել արդար և ներառական ժողովրդավարական գործընթացների ստեղծման գործում հասարակության մասնակցության դերի գնահատմանը:

Քննարկման թեմաներ

- Հասարակության մասնակցության հայեցակարգը. կենտրոնանալով հանրային անհամաձայնությունների պատմությանը և քաղաքականության մշակմանը հասարակության մասնակցությանը:
- Հասարակության մասնակցությունը, քաղաքացիական դիմադրությունը, հանրային կարծիքը և դրա ազդեցությունը ժողովրդավարացման, մարդու իրավունքների պաշտպանության և ժողովրդավարական իդեալների վրա:
- Հնարավո՞ր է ժողովրդավարական ապագա ոչ խաղաղ անցյալ ունեցող երկրների համար:

2.2. Քաղաքացիական հասարակության դերը Արևելյան Եվրոպայում ժողովրդավարացման եւ հանրային մասնակցության գործում

Նպատակ

Ուսումնասիրել Արևելյան Եվրոպայում քաղաքացիական հասարակության վերածնունդը, նրա հետխորհրդային զարգացումները և ժողովրդավարության, կառավարության և քաղաքացիական հասարակության միջև գործնական հարաբերությունները՝ միաժամանակ մասնակիցներին արդյունավետ քարոզչության գործիքներով հագեցնելով:

Խնդիրներ

- Հասկանալ Արևելյան Եվրոպայում քաղաքացիական հասարակության պատմական զարգացումները՝ կենտրոնանալով 1980-ականների և հետխորհրդային իրողությունների վրա ԵՄ Արևելյան գործընկերության երկրներում:
- Վերլուծել ժողովրդավարության, կառավարության և քաղաքացիական հասարակության հարաբերությունները գլոբալ մոդելների և փորձի միջոցով:
- Ջարգացնել ժամանակակից շահերի պաշտպանության մեթոդներն ու գործիքները ինչպես անհատական, այնպես էլ հավաքական, տեղական և միջազգային նախաձեռնությունների համար:

Քննարկման թեմաներ

- Ի՞նչ է նշանակում լինել հետխորհրդային:
- Հայաստանը դեռ հետխորհրդային երկիր է, թե՞ ոչ:
- Հետխորհրդային տարածքի զարգացումները, օրինակ՝ Ուկրաինայում պատերազմը և այլն:

2.3. Հասարակության մասնակցության մարտահրավերները (ժողովրդավարական հետընթաց, կրճատվող քաղաքացիական տարածք)

Նպատակ

Խորացնել տարբեր քաղաքական ռեժիմներում հասարակության մասնակցության մարտահրավերների ըմբռնումը և մասնակիցներին պատրաստել գործիքներ՝ վերլուծելու և լուծելու այդ մարտահրավերները տարբեր սոցիալական և քաղաքական համատեքստերում:

Խնդիրներ

- Բացահայտել և վերլուծել հանրային մասնակցության հիմնական մարտահրավերները, ներառյալ ժողովրդավարական հետընթացը, քաղաքացիական տարածքի կրճատումը և հիբրիդային և ավտորիտար ռեժիմների սահմանափակումները:
- Ձեռք բերել գործնական հմտություններ հանրային մասնակցության մարտահրավերները գնահատելու և լուծելու համար ժամանակակից գործիքների և էմպիրիկ մեթոդների կիրառման մեջ:
- Խթանել քննադատական մտածողությունը և հարմարվողական մտածողությունը՝ տարբեր համատեքստերում ժողովրդավարացման եզակի խոչընդոտները լուծելու համար:

Քննարկման թեմաներ

- Հասարակության մասնակցության և ժողովրդավարացման ժամանակակից մարտահրավերներ:

- Ավտորիտարների մեթոդները, որոնք հանգեցնում են ժողովրդավարական հետընթացի. տարբեր տարածաշրջանների և երկրների օրինակների հիման վրա:
- «ՔՀԿ հաշվիչ. կողմնացույց բարենպաստ միջավայրի և ՔՀԿ-ների հզորացման համար»:

2.4 Քաղաքական կոռուպցիան Հայաստանում

Նպատակ

Հասկանալ կոռուպցիայի ազդեցությունը որպես անցումային ժողովրդավարությունների ամենամեծ մարտահրավերներից մեկը:

Խնդիրներ

- Սահմանել կոռուպցիայի պատճառներն ու հետևանքները պատմական, սոցիալական, տնտեսական և քաղաքական տեսանկյուններից:
- Վերլուծել կոռուպցիոն ռիսկերը և ցույցերը Հայաստանի քաղաքական գործընթացներում (ընտրախախտումներ, կուսակցությունների ֆինանսավորում, պետական ռեսուրսների չարաշահում, նեպոտիզմ, ֆավորիտիզմ և այլն):

Քննարկման թեմաներ

- Կոռուպցիայի պատմական, մշակութային, սոցիալական, տնտեսական և քաղաքական հեռանկարները:
- Կոռուպցիա «այսբերգ» մոդելով. մտավոր եղանակներ, կառուցվածքներ, օրինաչափություններ, կոռուպցիոն իրադարձություններ:
- «Կոռուպցիայի չափում»:

2.5 Հակակոռուպցիա. Ինչպե՞ս հակազդել կոռուպցիային անհատական եւ ինստիտուցիոնալ մակարդակներում

Նպատակ

Զարգացնել զրոյական հանդուրժողականություն կոռուպցիոն մտածողության և գործելակերպի նկատմամբ:

Խնդիրներ

- Ուսումնասիրել հակակոռուպցիոն ինստիտուցիոնալ գործիքները (հակակոռուպցիոն քաղաքականություն և ինստիտուտներ, միջազգային գործիքներ և այլն):
- Տիրապետել անհատական հակակոռուպցիոն գործիքներին/նոու-հաուն (ազդարարություն, հակակոռուպցիոն ակտիվություն և այլն):

Քննարկման թեմաներ

- «Հրդեհ Ռումինիայի «Կոլեկտիվ» գիշերային ակումբում», կոռուպցիայի հետքեր, որոնք հանգեցրել են կառավարության հրաժարականին
- «Հեղնար աղբյուր» ֆիլմ
- ՀՀ հակակոռուպցիոն հաստատություններ

2.6 Քաղաքական առաջնորդություն եւ մասնակցություն

Նպատակ

Զորացնել անհատներին գիտելիքներ, հմտություններ և վստահություն՝ հասկանալու քաղաքական առաջնորդության և մասնակցության դերերն ու

պարտականությունները՝ խթանելով քաղաքական գործընթացում տեղեկացված ներգրավվածությունը:

Խնդիրներ

- Սահմանել քաղաքական առաջնորդությունը և ուրվագծել նրա հիմնական գործառույթներն ու պարտականությունները կառավարման տարբեր համակարգերում (օրինակ՝ ժողովրդավարություն, բռնապետություն):
- Վերլուծել տարբեր քաղաքական գաղափարախոսությունների ազդեցությունը ղեկավարության ոճերի և քաղաքական որոշումների վրա:
- Հասկանալ ժողովրդավարական մասնակցության հիմնարար սկզբունքները, ներառյալ ձայնի իրավունքը և քաղաքացիական ներգրավվածության ուղիները:
- Ստեղծել վստահություն առաջնորդի դերեր ստանձնելու և խմբերին ակտիվորեն մասնակցելու հարցում:
- Մտածել անձնական առաջնորդության և մասնակցության ուժեղ կողմերի և բարելավման ոլորտների մասին:

Քննարկման թեմաներ

- Հասկանալով քաղաքական առաջնորդությունը:
- Հիմնական քաղաքական գաղափարախոսությունների ազդեցությունը ղեկավարության ոճերի և քաղաքական որոշումների վրա:
- Առաջնորդություն և հաշվետվողականություն:
- Անհատի առաջնորդության տեսակները:

2.7 Ներառում եւ մասնակցություն

Նպատակ

Խթանել մասնակիցների միջև փոխըմբռնումը, կարեկցանքը և համագործակցությունը: Այն նպատակ ունի մոդելավորել քաղաքական սցենարներ, որտեղ ներառականությունն ու ակտիվ մասնակցությունը հիմնական տարրերն են:

Գործնական խաղ

Մասնակիցներին կտրամադրվեն տարբեր դերեր՝ ներառելով արտաքին տեսքի, կարողությունների և ծագման մի շարք: Դիրքավորվելով մեկնարկային գծում՝ նրանք կսկսեն ճանապարհորդություն առաջ՝ արձագանքելով վարողի կողմից մտածելու տեղիք տվող հայտարարություններին: Այս գրավիչ գործընթացը ներառում է ռեֆլեկտիվ քննարկումներ յուրաքանչյուր հայտարարությունից հետո՝ ուսումնասիրելով այն գործոնները, որոնք ազդում են նրանց որոշման վրա՝ առաջ գնալու կամ տեղում մնալու համար: